

**ОДОБРИЛ:**

6.10.2021 г.

**X** Стойчо Кацаров

---

Signed by: Stoicho Todorov Katsarov

**Д-Р СТОЙЧО КАЦАРОВ**

*Министър на здравеопазването*

**СЪГЛАСУВАЛ:**

5.10.2021 г.

**X** Ангел Кунчев

---

Signed by: Angel Ivanov Kunchev

**ДОЦ. Д-Р АНГЕЛ КУНЧЕВ, ДМ**

*Главен държавен здравен инспектор*

## **МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО**

**Указания за провеждане на изборите за президент и вицепрезидент на републиката и за народни представители на 14 ноември 2021 година, в условията на обявена извънредна епидемична обстановка във връзка с COVID-19**

Пандемията от COVID-19 изправи страните пред здравна криза, която засяга всички аспекти на социалния и икономическия живот. Държавите, в които са насрочени избори по време на обявената от Световна здравна организация пандемия, са поставени пред предизвикателството да въведат мерки, за да се намали риска от разпространение на заболяването по време на изборните процеси.

Указанията за провеждане на горепосочените избори, в условията на обявена извънредна епидемична обстановка във връзка с COVID-19, са разработени в съответствие с въведените основни противоепидемични мерки в страната, както и въз основа на опита от провеждането на изборите за народни представители в страната и опита на редица държави членки на Европейския съюз.

С тях се цели да се противодейства на разпространението на COVID-19, като по този начин се защити здравето на участниците в изборния процес, а в последствие и на техните близки, семейства и на обществото като цяло.

От ключово значение за постигане на целите е спазването на посочените противоепидемични мерки, които са:

- Правилно носене на защитна маска за лице, която трябва да покрива изцяло носа и устата (от основата на носа до брадичката), от всички участници в изборния процес през целия период;

За правилна употреба на защитна маска за лице трябва да се спазват следните инструкции:

- Преди поставяне на маската ръцете се измиват със вода и сапун или се обтриват с дезинфектант за ръце.
- Защитната маска за лице се сваля отзад напред като се хванат връзките/ластиците ѝ и се избягва докосването на предната ѝ страна.
- След сваляне на защитната маска ръцете незабавно се измиват с вода и сапун или се обтриват с дезинфектант за ръце.
- Веднага след сваляне защитната маска за лице за еднократна употреба се изхвърля в кош за отпадъци.
- Защитната маска се сменя с нова веднага щом се навлажни или е с нарушена цялост.
- Защитната маска за еднократна употреба не се носи повторно след сваляне.

➤ Спазване на физическа дистанция от поне 1,5 м. между участниците в изборния процес;

➤ Периодична дезинфекция на ръцете на участниците в изборния процес;

Препоръчва се да се използва дезинфектант за ръце с вирусоцидно действие или частично вирусоцидно (вируси с обвивка) действие за обтриване на сухи ръце с продължителност съгласно указанията за употреба на производителя, като се обръща специално внимание на палците, между пръстите, върховете на пръстите, гърба на дланите. В случай, че ръцете са видимо замърсени е необходимо първо да се измият с вода и сапун за поне 20 сек.

Дезинфектантите за ръце следва да са разрешени от Министерство на здравеопазването за продукти тип I „Хигиена на човека“. Министерство на здравеопазването поддържа на интернет страницата си Регистър на биоцидите, за които има издадено разрешение за предоставяне на пазара. Регистърът се актуализира най-малко веднъж месечно.

➤ Периодична дезинфекция на контактни повърхности и критични точки в изборната секция.

Критични точки са всички повърхности, свързани с поток на хора, както и често докосваните повърхности, като например маси, дръжки на врати и прозорци, парпети, ключове за осветление и много други, в зависимост от спецификата на конкретното място.

Дезинфектантите, които се използват следва да са с вирусоцидно действие или частично вирусоцидно (вируси с обвивка) действие и да са разрешени от Министерство на здравеопазването, видно от издадено разрешение за предоставяне на пазара, вписано в Регистъра на биоцидите.

В зависимост от обектите и повърхностите, които ще бъдат третирани, дезинфектантите трябва да бъдат разрешени за Продуктов тип 2 „Дезинфектанти и алгициди, които не са предназначени за пряка употреба върху хора или животни“ и/или за Продуктов тип 4 „Област на употреба, свързана с храни и фуражи“. Препоръчително е да се избере дезинфектант, постигащ ефективност при по-кратко време на въздействие (до 15 минути).

➤ Основна противоепидемична мярка е и провеждането на ваксинация срещу COVID-19.

На лицата, които ще бъдат ангажирани с организацията и провеждането на изборите за народни представители ще им бъде предоставена възможност да се ваксинират срещу COVID-19. Ваксинирането е доброволно и при изразено информирано съгласие, като ще се извършва по реда и начина, създаден от съответната Регионална здравна инспекция, отговорна за организацията на ваксинационната кампания на областно ниво.

**I. Мерки и действия по отношение на сградата, в която се намира/т избирателната /избирателните секция/и и избирателната секция (залата или стаята, където се провежда гласуването):**

1. Поставяне на видно място на информационни табели или информиране по друг начин на участниците в изборния процес за задължението да носят защитна маска за лице, да спазват физическа дистанция и да извършват хигиена на ръцете.
2. Обособяване, доколкото е възможно, на отделни входни и изходни коридори в сградата, в която са разположени избирателните секции, както и тяхното подходящо маркиране. При невъзможност, обособяване на коридори за еднопосочно придвижване на избирателите и останалите участници в изборния процес, чрез маркировка и ограничители.
3. Осигуряване на контрол на входа на сградата, в която се намират избирателните секции, за пропускане и насочване на ограничен брой избиратели към избирателните секции и съответно до изхода на сградата, с цел да се избягват струпвания, така че избирателите да прекарват възможно най-малко време вътре в сградата.
4. Информация за избирателните секции да бъде изложена на видно място пред сградата, в която се помещават.
5. Маркиране на местата за изчакване в и извън избирателната секция, така че да се осигури поддържането на физическа дистанция от поне 1,5 м. между участниците в изборния процес; маркиране на пода пред масата, на която се намират членовете на секционната избирателна комисия с линия, която да указва на избирателите спазването на дистанция между тях и членовете на избирателната комисия.
6. Осигуряване на дезинфектант за ръце на входа на сградата на избирателната секция и/или на входа на избирателната секция.
7. Осигуряване на кошове за отпадъци, снабдени с полиетиленов плик. Препоръчително е кошовете да са с капак и педал.

8. Периодично провеждане на дезинфекция на контактни повърхности.
9. Осигуряване на достатъчни количества сапун, хартиени кърпи и/или сушилни за ръце в санитарните възли.
10. Задължително осигуряване на физическа дистанция от поне 1,5 м. между членовете на секционната изборителна комисия и останалите участници в изборния процес вътре в изборната секция.
11. Провеждане на редовно проветряване чрез естествена вентилация на помещенията като например прозорецът/прозорците се държи/държат отворени. Ако е невъзможно да са постоянно отворени, проветряването се извършва за поне 5 до 10 минути на всеки час. Ако сградата, в която се намира изборителната секция, не позволява отваряне на прозорците, то общообменните климатично - вентилационни инсталации трябва да бъдат настроени така, че да осигуряват приток на външен въздух в помещенията, на сравнително чести периоди и да изтеглят замърсения въздух от помещенията. Допълнително използваните системи следва да работят така, че да не позволяват смесването на въздушни потоци от едно помещение в друго.
12. При обособяване на тъмна стаичка, се препоръчва тя да бъде поставена така, че входът ѝ да е обърнат към стена, за да се избегне докосване от изборителите на завесата на входа на тъмната стаичка.
13. Задължително се осигурява дезинфектант за ръце в близост до устройството за машинно гласуване.
14. Машините за гласуване се почистват периодично, съгласно указанията на производителя.

**II. Мерки и действия по отношение на членовете на секционните изборителни комисии, наблюдатели, кандидати, застъпници на кандидатски листи, упълномощени представители на партии, коалиции и инициативни комитети, представители на средствата за масова информация и друг персонал, въввлечен в изборите, извън посочените лица, като служители на общинска администрация, охрана и др.:**

1. Измерване на телесна температура на членовете на секционните изборителни комисии с безконтактен термометър като лицата с повишена телесна температура

(над 37,0°C) или с прояви на остри респираторни болести (кашлица, хрема, затруднено дишане и др.) не се допускат до изборителната секция. Наблюдатели, кандидати, застъпници на кандидатски листи, упълномощени представители на партии, коалиции и инициативни комитети, представители на средствата за масова информация и друг персонал въввлечен в изборите, извън посочените лица, като служители на общинска администрация, охрана и др. с прояви на остри респираторни болести или с повишена телесна температура в изборния ден не трябва да присъстват в изборителните секции.

2. Осигуряване на лични предпазни средства (защитни маски за лице и ръкавици) за членовете на секционните изборителни комисии, наблюдатели, кандидати, застъпници на кандидатски листи, упълномощени представители на партии, коалиции и инициативни комитети, представители на средствата за масова информация и друг персонал въввлечен в изборите, извън посочените лица, като служители на общинска администрация, охрана и др.
3. Носене на защитна маска за лице от всички горепосочени лица по време на пребиваването им в сградата на изборителната секция и в изборителната секция и при осъществяването и на други дейности, свързани с изборния процес.
4. Спазване на физическа дистанция от поне 1,5 м. между горепосочените лица и останалите участници в изборния процес.
5. Редовно измиване с вода и сапун или обтриване на ръцете с дезинфектант за ръце. Препоръчва се използване на ръкавици от членовете на секционните изборителни комисии при контакт с предмети (лични документи, химикалки, печати и др.). Периодично ръкавиците се дезинфекцират, както се извършва дезинфекцията на ръцете. Периодично ръкавиците се сменят, като преди тяхното сваляне те се дезинфекцират, а след тяхното сваляне – ръцете се дезинфекцират или измиват с топла вода и сапун. Избягване на докосването на лицето с недезинфекцирани/неизмити ръце или с ръкавици.
6. Ограничаване до минимум на директните контакти (ръкостискане, прегръщане и др.). При невъзможност, провеждане на дезинфекция на ръцете или измиване с топла вода и сапун след осъществен контакт.
7. Задължителна смяна на защитната маска за нос и уста при нарушена цялост или когато се навлажни.

8. Защитната маска за нос и уста се сваля само при консумация на напитки или храна, което се препоръчва да се осъществява при възможност на открито или при спазване на физическа дистанция от поне 1,5 м. от други лица.
9. Ако по време на престой в избирателната секция някое от горепосочените лица прояви симптоми на остро респираторно заболяване или други симптоми на инфекциозно заболяване (повръщане, диария, главоболие и др.) се уведомява председателя на секционната избирателна комисия. Лицето се изолира в определено за целта помещение, като избягва контакт с други лица до пристигане на екипа на Центъра за спешна медицинска помощ или се изпраща към дома, при възможност със собствен транспорт. Не се препоръчва използването на градския транспорт. Извършва се дезинфекция на контактните повърхности и предметите, до които е имало контакт лицето.
10. Препоръчително е обучението на лицата, които ще участват в изборния процес, доколкото е възможно, да се извърши дистанционно. В случай, че се провежда присъствено, следва да се предвиди организирането на малки групи за обучение с оглед спазване на изискванията за физическа дистанция от 1,5 м., съответно 3 кв.м. на човек от съответното помещение за обучение; задължително носене на защитна маска за лице; хигиена на ръцете; редовно проветряване на помещенията и дезинфекция на повърхностите. При провеждане на обученията не трябва да се допускат лица с прояви на остри респираторни болести (повишена температура, кашлица, затруднено дишане, загуба на обонянието, нарушение или загуба на вкуса и други) или с други симптоми на инфекциозно заболяване (повръщане, диария, главоболие и др.).

### **III. Мерки и действия по отношение на членовете на районните избирателни комисии:**

1. Измерване на телесна температура на членовете на районните избирателни комисии с безконтактен термометър като лицата с повишена телесна температура (над 37,0°C) или с прояви на остри респираторни болести (кашлица, хрема, затруднено дишане и др.) не се допускат до избирателната секция.

2. Осигуряване на лични предпазни средства (защитни маски за лице и ръкавици) за членовете на районните изборителни комисии.
3. Носене на защитна маска за лице за времето, през което осъществяват дейности по изборния процес.
4. Спазване на физическа дистанция от поне 1,5 м. между членовете на районните изборителни комисии и от останалите лица, участващи в изборния процес.
5. Редовно измиване с вода и сапун или обтриване на ръцете си с дезинфектант за ръце. Препоръчва се използване на ръкавици от членовете на районните изборителни комисии при контакт с предмети (лични документи, химикалки и др.). Периодично ръкавиците се дезинфекцират, както се извършва дезинфекцията на ръцете. Периодично ръкавиците се сменят, като преди тяхното сваляне те се дезинфекцират, а след тяхното сваляне – ръцете се дезинфекцират или се измиват с топла вода и сапун. Избягва се докосването на лицето с недезинфекцирани/неизмити ръце или с недезинфекцирани ръкавици.
6. Ограничаване до минимум на директните контакти (ръкостискане, прегръщане и др.). При невъзможност, провеждане на дезинфекция на ръцете или измиване с топла вода и сапун след осъществен контакт.
7. Задължителна смяна на защитната маска за нос и уста при нарушена цялост или когато се навлажни.
8. Защитната маска за нос и уста се свалят само при консумация на напитки или храна, което се препоръчва да се осъществява при възможност на открито или при спазване на физическа дистанция от поне 1,5 м. от други лица.
9. Ако по време на дейността в районната изборителна комисия някой от членовете ѝ прояви симптоми на остро респираторно заболяване или други симптоми на инфекциозно заболяване (повръщане, диария, мигалгия и др.) се уведомява председателя на районната изборителна комисия. Лицето се изолира в отделно помещение, като се избягва контакт с други лица до пристигането на екипа на Центъра за спешна медицинска помощ или се изпраща към дома, при възможност със собствен транспорт. Не се препоръчва използването на градския транспорт. Извършва се дезинфекция на контактните повърхности и предметите, до които е имало контакт лицето.



#### **IV. Мерки и действия по отношение на избирателите в избирателната секция:**

1. Избирателите трябва да носят защитна маска за лице, която да покрива носа и устата. Ако избирателят няма защитна маска за лице следва да му бъде предоставена на входа на сградата, в която се помещава избирателната секция.
2. Създаване на организация по недопускане струпване на избирателите пред и в избирателната секция. Да се спазва физическа дистанция от поне 1,5 м. както между избирателите, така и с останалите участници в изборния процес.
3. Дезинфекциране на ръцете при влизане в сградата, в която е поместена избирателната секция и/или на входа на избирателната секция. За времето на пребиваване в сградата избирателите трябва да избягват да докосват повърхности, доколкото е възможно.
4. След гласуване, напускане от избирателите на сградата на избирателната секция следва да се осъществява възможно най-бързо.
5. Достъпът на избирателите до избирателната секция се организира, така че да не се допуска струпване вътре и пред съответната секция и при спазване на физическа дистанция от 1,5 м.
6. При удостоверяване на самоличността на избирател, той сам показва своята лична карта и я поставя на масата/банката, където е разположена избирателната комисия.
7. За да бъде идентифициран, избирателят ще бъде инструктиран да сваля защитната маска за кратко време като спазва разстояние поне 1,5 м. от членовете на секционната избирателна комисия. След идентифициране, избирателят поставя маската си правилно, като покрие носа и устата си.
8. Избягване на физически контакт с членовете на секционната избирателна комисия, докато избирателят се подписва в избирателния списък и когато взема и предава чип карта за машинно гласуване или бюлетина. Доколкото е възможно, химикалките, които ще се използват от избирателите за полагане на подпис, се препоръчва да бъдат подредени така, че избирателят да може да я вземе сам, без да има пряк контакт с

членовете на секционната изборителна комисия, под техен надзор и ръководство. След употреба, използваната химикалка се дезинфектира.

9. Изборителят извършва дезинфекция на ръцете си непосредствено преди процеса на гласуване с осигурен за целта дезинфектант.

#### **V. Мерки и действия при гласуване с подвижна изборителна кутия:**

1. При вот, упражнен от лица на домашна изолация и/или лечение или под карантина, членовете на подвижната изборителна секция и служителите по сигурността трябва да носят: защитен костюм за еднократна употреба, ръкавици, защитен шлем с хирургическа маска или защитна маска за лице тип FFP2/FFP3. Шлемовете се дезинфектират след приключване на гласуването в дадено домакинство/адрес. Ръкавици се заменят или дезинфектират с дезинфектант за ръце след приключване на гласуването в дадено домакинство/адрес.
2. Членовете на подвижните изборителни комисии и служителите по сигурността, придружаващи подвижната изборителна кутия, изпълняват всички формалности, по възможност, на входа на жилището на изборителя, като осигуряват разстояние от поне 1,5 м. помежду си и изборителя.
3. Изборителят, който гласува чрез подвижна изборителна кутия трябва да носи защитна маска, покриваща устата и носа. Изборителят трябва да дезинфектира ръцете си, преди да вземе бюлетината и да свали за кратко време защитната маска, за да бъде идентифициран, след което отново да постави правилно защитната маска, така че да покрива носа и устата му. Изборителят се подписва в изборителния списък, като използва лична/своя химикалка, когато е възможно. Ако е приложимо, подвижната изборителна кутия, използвана от изборителя, се дезинфектира от член на подвижната изборителна комисия, след гласуване, чрез напръскване с дезинфектант за повърхности или чрез избърсване с кърпа, напоена с дезинфектант за повърхности.

#### **VI. Мерки и действия в изборителна секция в лечебно заведение за болнична помощ:**

Организацията и провеждането на вот, упражняван от лица, настанени в лечебно заведение за болнична помощ следва да е съобразена с Наредба № 3 от 08.05.2013 г. на Министерство на здравеопазването за утвърждаване на Медицински стандарт по превенция и контрол на вътреболничните инфекции и актуалните заповеди на министъра на здравеопазването, издадени във връзка с обявената епидемична обстановка.

#### **VII. Мерки и действия при преброяване и предаване на бюлетините:**

1. Членовете на изборителните комисии и всички лица, участващи в процеса на преброяване и предаване на бюлетините трябва да носят защитна маска за лице, покриваща устата и носа, ръкавици и да поддържат разстояние от поне 1,5 м. помежду си. Предаването на бюлетините следва да се извършва от секционните изборителни комисии при възможност по график, с цел недопускане струпване на лица пред и в съответните помещения, определени за целта.
2. След приключване на процеса, членовете на изборителните комисии и всички лица, участващи в него свалят ръкавиците си и дезинфекцират ръцете си.
3. В помещенията се извършва редовно проветряване чрез естествена вентилация като например прозорецът/прозорците се държат отворени. Ако е невъзможно те да са постоянно отворени, проветряването се извършва за поне 5 до 10 минути на всеки час. Ако сградата/помещението, в която се извършва преброяване и предаване на бюлетините, не позволява отваряне на прозорците, то общообменните климатично - вентилационни инсталации трябва да бъдат настроени така, че да осигуряват приток на външен въздух в помещенията, на сравнително чести периоди, и да изтеглят замърсен въздух от помещенията. Допълнително използваните системи следва да работят така, че да не позволяват смесването на въздушни потоци от едно помещение в друго.

#### **VIII. Обработване на изборителната секция преди и след приключване на изборния ден:**

Мястото трябва да бъде проветрено най-малко един час преди да бъде почистено и извършена дезинфекция.

**IX. Мерки и действия при провеждане на предизборната кампания, които предполагат физическо присъствие на участниците:**

Предвид риска, за предаване на вируса чрез капки дихателни секрети и замърсени ръце, е необходимо освен въведените противоепидемични мерки със заповеди на министъра на здравеопазването да се спазват и следните мерки при организиране на предизборни събития:

1. провеждане на предизборните събития на открито;
2. по възможност, провеждане на предизборната кампания чрез различни медии (телевизия, печатни и електронни издания и др.);
3. спазване на физическа дистанция от поне 1,5 м. между всички участници;
4. носене на защитна маска за лице, която да покрива носа и устата, от всички участници в събитията, с изключение за времето на изказване при спазване на физическа дистанция от поне 1,5 м. от останалите участници;
5. поставяне на видими места на информационни табла и др. относно правилата за достъп, където се провеждат събитията;
6. регулиране на потока и броя на лицата, които пристигат, посещават и напускат мероприятията (чрез увеличаване броя на транспортните средства и намаляване на пътниците в тях; постапно пристигане; определяне на входи и изходи за събитието);
7. по възможност – намаляване продължителността на събитието;
8. по възможност – разпространението на предизборните агитационни материали да се извършва на щандове за самообслужване;
9. трибуната трябва да има достатъчно място, за да позволи поддържането на физическа дистанция от поне 1,5 м. между присъстващите на нея;
10. организацията и провеждането на предизборни събития на закрито трябва да са в съответствие с актуалните заповеди на министъра на здравеопазването за провеждане на събития на закрито с масов характер.

**X. Мерки и действия при провеждане на предизборна кампания от врата до врата:**

Препоръчваме, по-възможност, да се избягва провеждането на такъв тип предизборна кампания, предвид реалния риск от разпространение на инфекцията и възникване на нови случаи.

В случай на провеждане на предизборна кампания от врата до врата е необходимо:

1. Лицата, участващи в предизборната кампания от врата до врата или в разпространението на агитационни материали за изборите да носят защитна маска за лице, която покрива носа и устата и да спазват физическа дистанция от поне 1,5 м. от останалите лица.
2. Лица с прояви на остри респираторни болести (повишена температура, кашлица, затруднено дишане, загуба на обонянието, нарушение или загуба на вкуса, хрема и др.) не трябва да участват в предизборната кампания от врата до врата или в разпространението на агитационни материали за изборите. В тези случаи лицата трябва да се свържат с лекар за консултация.
3. Лицата, участващи в предизборната кампания от врата до врата или в разпространението на агитационни материали, трябва да дезинфекцират ръцете си преди началото на акцията и периодично след това.
4. Препоръчително е лицата, участващи в предизборната кампания от врата до врата или в разпространението на агитационни материали, да не влизат в домовете/жилицата. Като алтернатива те могат да предоставят материалите чрез поставянето им на дръжката на вратата и/или в пощенската кутия и др.



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ  
Министерство на здравеопазването  
Главен държавен здравен инспектор

Invalid signature

X 03-08-1503/08.10.2021

Signed by: Vanya Petrova Ivanova

ДО  
Г-ЖА КАМЕЛИЯ НЕЙКОВА  
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ЦЕНТРАЛНАТА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ  
ЕЛЕКТРОННА ПОЩА: [cik@cik.bg](mailto:cik@cik.bg)  
Към Наш № 03-08-1507 от 24.09.2021 г.

КОПИЕ  
ДИРЕКТОРА НА РЗИ .....

Относно: Решение № 684 от 23 септември 2021 г. на Министерския съвет за подготовката и произвеждането на изборите за президент и вицепрезидент на републиката и за народни представители на 14 ноември 2021 г.

**УВАЖАЕМА ГОСПОЖО НЕЙКОВА,**

В изпълнение на т. 5 от Решение № 684 от 23 септември 2021 г. на Министерския съвет, приложено предоставям на Вашето внимание, одобрени от министъра на здравеопазването, „Указания за провеждане на изборите за президент и вицепрезидент на републиката и за народни представители на 14 ноември 2021 година, в условията на обявена извънредна епидемична обстановка във връзка с COVID-19“, с които се определят необходимите противоепидемични мерки, свързани с изборния процес в страната.

Предвид гореизложеното, моля да запознаете съответните компетентни структури и отговорни лица с тях.

**Приложение:** „Указания за провеждане на изборите за президент и вицепрезидент на републиката и за народни представители на 14 ноември 2021 година, в условията на обявена извънредна епидемична обстановка във връзка с COVID-19“ – 1 екземпляр, 13 стр.

С уважение,

Invalid signature

X Ангел Кунчев

Signed by: Angel Ivanov Kunchev

**ДОЦ. Д-Р АНГЕЛ КУНЧЕВ, Д.М.**

*Главен държавен здравен инспектор*